

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 23 oktober 2014*

”Begäran om förhandsavgörande — Förordning (EG) nr 44/2001 — Artikel 31 — Begäran om erkännande och verkställighet av ett avgörande varigenom interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, förordnas — Artikel 1.1 — Tillämpningsområde — Privaträtt — Begrepp — Yrkande om ersättning för skada som påstås ha uppkommit till följd av att Europeiska unionens konkurrensrätt har åsidosatts — Nedsättning av flygplatsavgifter — Artikel 22.2 — Exklusiv behörighet — Begrepp — Mål som avser frågor rörande bolag eller andra juridiska personer — Beslut att bevilja nedsättning — Artikel 34.1 — Skäl för att inte erkänna en dom — Grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där domen görs gällande”

I mål C-302/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Augstākās Tiesas Senāts (Lettland) genom beslut av den 15 maj 2013, som inkom till domstolen den 3 juni 2013, i målet

flyLAL-Lithuanian Airlines AS, i likvidation,

mot

Starptautiskā lidosta Rīga VAS,

Air Baltic Corporation AS,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič samt domarna A. Ó Caoimh, C. Toader (referent), E. Jarašiūnas och C.G. Fernlund,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 14 maj 2014,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- flyLAL-Lithuanian Airlines AS, i likvidation, genom R. Audzevičius, advokatas, samt genom V. Skrastiņš och A. Guļajevs, advokāti,
- Starptautiskā lidosta Rīga VAS, genom U. Zeltiņš, G. Lejiņš, M. Aljēns, S. Novicka, K. Zile, advokāti,

* Rättegångsspråk: lettiska.

- Air Baltic Corporation AS, genom J. Jerņeva, D. Pāvila, och A. Lošmanis, advokāti, samt J. Kubilis, advokāta palīgs,
- Lettlands regering, genom I. Kalniņš och I. Nesterova, båda i egenskap av ombud,
- Litauens regering, genom A. Svinkūnaitė och D. Kriauciūnas, båda i egenskap av ombud,
- Nederländernas regering, genom M. Bulterman, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom A. Sauka, A.-M. Rouchaud-Joët och I. Rubene, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 3 juli 2014 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 1, 22.2, 34.1 och 35.1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan flyLAL-Lithuanian Airlines AS, i likvidation (ett bolag bildat enligt litauisk rätt, nedan kallat flyLAL), å ena sidan, och Starptautiskā lidosta Rīga VAS (ett bolag bildat enligt lettisk rätt som ansvarar för driften av Rigas flygplats, nedan kallat Starptautiskā lidosta Rīga) samt Air Baltic Corporation AS (ett bolag bildat enligt lettisk rätt, nedan kallat Air Baltic), å andra sidan, angående en begäran om erkännande och verkställighet i Lettland av ett avgörande från litauisk domstol varigenom interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, förordnades.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Skälen 6, 7, 16, 17 och 19 i förordning nr 44/2001 har följande lydelse:
  - ”(6) För att kunna uppnå målet fri rörlighet för domar på privaträttens område är det nödvändigt och lämpligt att reglerna om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar fastställs i en gemenskapsrättsakt som är bindande och direkt tillämplig.
  - (7) Tillämpningsområdet för denna förordning måste täcka de väsentliga delarna av privaträtten utom vissa väl definierade delar.
- ...
- (16) Det ömsesidiga förtroendet mellan de rättsvårdande myndigheterna i gemenskapen gör det berättigat att automatiskt erkänna en dom som har meddelats i en medlemsstat utan att något ytterligare förfarande behöver tillgripas, utom när erkännandet är tvistigt.

(17) I enlighet med samma princip om ömsesidigt förtroende måste förfarandet för att göra en dom som har meddelats i en medlemsstat verkställbar i en annan medlemsstat vara snabbt och effektivt. Därför bör verkställighetsförklaringen utfärdas närmast automatiskt efter en enkel formell kontroll av handlingarna och utan att domstolen på eget initiativ får pröva om någon av grunderna i denna förordning för att vägra verkställighet föreligger.

...

(19) Kontinuiteten mellan [konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30), i dess lydelse enligt senare konventioner om nya medlemsstaters tillträde till denna konvention (nedan kallad Brysselkonventionen)] och denna förordning bör säkerställas, och övergångsbestämmelser bör därför införas. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller EG-domstolens tolkning av bestämmelserna i Brysselkonventionen, och [det första protokollet om domstolens tolkning av 1968 års konvention, i reviderad och ändrad lydelse (EGT C 27, 1998, s. 28)] bör därför fortsätta att också tillämpas på de fall som har anhängiggjorts när förordningen träder i kraft.”

4 Enligt artikel 1.1 i förordning nr 44/2001 är denna tillämplig på privaträttens område. Den omfattar till exempel inte skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor.

5 Av artikel 5.3 och 5.4 i denna förordning framgår följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat kan väckas i en annan medlemsstat

...

3) Om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen i den ort där skadan inträffade eller kan inträffa.

4) Om talan avser enskilt anspråk i anledning av brott, vid den domstol där brottmålet är anhängigt, i den mån domstolen enligt sin lag är behörig att pröva enskilda anspråk”.

6 I kapitel II i förordningen finns bestämmelser om domstols behörighet. Avsnitt 6 i detta kapitel innehåller bestämmelser om exklusiv behörighet. I artikel 22 i förordningen föreskrivs särskilt följande:

”Följande domstolar skall, oberoende av parternas hemvist, ha exklusiv behörighet:

...

2) Om talan avser giltighet, ogiltighet eller upplösning av bolag eller andra juridiska personer eller giltighet av beslut av deras organ, domstolarna i den medlemsstat där den juridiska personen har sitt säte; för att bestämma var detta säte är beläget ska domstolen tillämpa sin egen internationella privaträtt.”

7 I artikel 31 i förordning nr 44/2001 föreskrivs att interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat får begäras hos domstolarna i den staten även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak.

8 I artiklarna 33–37 i förordningen regleras erkännande av domar. Principen enligt vilken en dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska erkännas utan att något särskilt förfarande behöver anlitats uppställs i artikel 33 i förordningen. De skäl som kan föranleda att en dom undantagsvis inte ska erkännas anges i artiklarna 34 och 35 i förordningen.

9 Artikel 34 i förordning nr 44/2001 har följande lydelse:

”En dom skall inte erkännas om

1) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande,

...”

10 I artikel 35.1 i förordningen anges följande:

”En dom skall vidare inte erkännas om den strider mot bestämmelserna i avsnitten 3, 4 och 6 i kapitel II, och inte heller i de fall som avses i artikel 72.”

11 I artiklarna 36 och 45.2 i förordningen föreskrivs att en dom som har meddelats i en medlemsstat, för erkännande och verkställighet i en annan medlemsstat, aldrig får omprövas i sak.

Lettisk rätt

12 Enligt den lettiska luftfartslagen (Likums ”Par aviāciju”), i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i målet vid den nationella domstolen, ska luftfartsoperatörer erlagga avgifter för bland annat användning av flygplatserna.

13 Ministerrådet fastställer enligt denna lag förfarandet för att fastställa och fördela avgifterna.

14 I punkt 3.5 i ministerrådets dekret nr 20 av den 3 januari 2006 om fastställande av avgifter som ska erläggas för luftfartstjänster och tjänster som tillhandahålls av Starptautiskā lidosta Rīga och om deras fördelning (*Latvijas Vēstnesis*, 2006, nr 10) föreskrivs att alla transportörer som utför flygningar till och från Rigas flygplats ska beviljas nedsättningar av avgifterna i förhållande till det antal passagerare som transporterats från denna flygplats under ett år.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

15 Det framgår av begäran om förhandsavgörande, de handlingar som domstolen har tillgång till samt de yttranden som avgetts under det skriftliga förfarandet och den muntliga förhandlingen vid domstolen att begäran om förhandsavgörande ingår i ett större sammanhang i form av ett tvistemål som är anhängigt vid Lietuvos apeliacinis teismas (Litauens appellationsdomstol). Genom sin talan har flyLAL yrkat skadestånd dels på grund av Air Baltics missbruk av sin dominerande ställning på marknaden för flygtransporter till och från Vilnius flygplats (Litauen), dels på grund av konkurrensbegränsande samverkan mellan svarandena. Av denna anledning begärde flyLAL att interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder skulle vidtas.

16 Lietuvos apeliacinis teismas biföll denna begäran genom avgörande av den 31 december 2008 och beslutade interimistiskt om säkerhetsåtgärder i form av att Air Baltics och Starptautiskā lidosta Rīgas lösa och/eller fasta egendom samt övriga tillgångar skulle beläggas med kvarstad till ett belopp av 199 830 000 litauiska litas (LTL), vilket motsvarar 40 765 320 lettiska lats (LVL) (58 020 666,10 euro).

17 Genom beslut av den 19 januari 2012 fastställde Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa (domstolen i distriktet Vidzeme i staden Riga, Lettland) att detta avgörande skulle erkännas och verkställas i Lettland i den mån åtgärderna avsåg kvarstad på Air Baltics och Starptautiskā lidosta Rīgas lösa och/eller fasta egendom samt övriga tillgångar. FlyLAL:s begäran om säkerhet för avgörandets

verkställande avlogs däremot. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija (organ bestående av avdelningarna för privaträttsliga mål vid Rīgas regionala domstol, Lettland) fastställde efter överklagande detta beslut.

- 18 Detta beslut från Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija överklagades till den hänskjutande domstolen. Starptautiskā lidosta Rīga och Air Baltic har anfört att erkännande och verkställighet av den dom som Lietuvos apeliacinis teismas meddelade den 31 december 2008 skulle strida såväl mot de folkrättsliga bestämmelserna om immunitet mot rättsliga förfaranden som mot förordning nr 44/2001. Nämnda bolag anser inte att förevarande mål omfattas av förordningens tillämpningsområde. Eftersom målet avser flygplatsavgifter som fastställs enligt statliga regler omfattas det inte av privaträttens område i den mening som avses i förordningen. Domen borde således varken erkännas eller verkställas i Lettland. FlyLAL har genmält att dess talan är av privaträttslig karaktär eftersom syftet är att erhålla ersättning för skada som uppstått till följd av att artiklarna 81 EG och 82 EG har åsidosatts.
- 19 Beskaffenheten av de regler varigenom flygplatsavgifternas storlek samt nedsättningen av dessa fastställs gör att den hänskjutande domstolen hyser tvivel om huruvida det mål som har anhängiggjorts vid den är av privaträttslig karaktär i den mening som avses i artikel 1 i förordning nr 44/2001. Den hänskjutande domstolen har med hänvisning till domstolens bedömning i domen St. Paul Dairy (C-104/03, EU:C:2005:255) nämligen gjort gällande att ett beslut om interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder endast kan erkännas med stöd av denna förordning om det mål där dessa åtgärder har begärts är av privaträttslig karaktär i den mening som avses i förordningen.
- 20 För det fall domstolen bedömer att förevarande mål vid den nationella domstolen omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001 uppkommer därefter frågan om exklusiv behörighet. I artikel 22.2 i förordningen föreskrivs att domstolarna i den medlemsstat, där ett bolag eller en annan juridisk person har sitt säte, ska ha exklusiv behörighet vad avser beslut av den juridiska personens organ. Nedsättningen av flygplatsavgifter tillämpas genom beslut som fattats av bolagsorgan. Det föreligger således viss osäkerhet vad beträffar de litauiska domstolarnas behörighet. Med hänsyn till det förbud som uppställs i artikel 35.1 i förordningen mot att erkänna en dom om den strider mot bestämmelserna om exklusiv behörighet undrar den hänskjutande domstolen vidare om det finns anledning att pröva en sådan fråga.
- 21 I artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 föreskrivs slutligen att en dom inte ska erkännas om ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande. Det yrkade beloppet är av betydande storlek utan att det avgörande som meddelats av Lietuvos apeliacinis teismas den 31 december 2008 innehåller några klargöranden vad gäller metoden för att beräkna dessa belopp. Talan riktas vidare mot rörelsedrivande bolag där staten är aktieägare. Eftersom flyLAL har försatts i likvidation skulle Starptautiskā lidosta Rīga, Air Baltic och Republiken Lettland sakna möjlighet att täcka sina förluster till följd av de interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder som det förordnats om genom detta avgörande om talan skulle ogillas i sak. Dessa omständigheter medför således att tvivel uppkommer huruvida erkännandet av detta avgörande är förenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där erkännande begärs i enlighet med vad som föreskrivs i denna bestämmelse.
- 22 Under dessa omständigheter beslutade Augstākās tiesas Senāts att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
  - ”1) Ska ett mål – där en kärke yrkar skadestånd och att domstolen ska fastställa att svarandena har handlat på ett otillåtet sätt genom att ingå ett otillåtet avtal samt missbruka sin dominerande ställning, och detta handlande skett med tillämpning av rättsakter med allmän giltighet i en annan medlemsstat – anses falla inom privaträttens område i den mening som avses i förordning nr 44/2001, mot bakgrund av att det otillåtna avtalet var ogiltigt från och med den tidpunkt då det

ingicks, men också med hänsyn till att antagandet av regleringsakter omfattas av statens verksamhet inom det offentlighetsrättsliga området (*acta iure imperii*), på vilken principen om att en stat åtnjuter immunitet mot rättsliga förfaranden vid domstolar i andra stater är tillämpliga?

- 2) Om den första frågan besvaras jakande (målet faller inom privaträttens område i den mening som avses i förordning nr 44/2001), ska skadeståndstalan då anses utgöra ett förfarande som avser giltighet av bolagsorgans beslut i den mening som avses i artikel 22.2 i förordningen, vilket enligt artikel 35.1 gör det möjligt att inte erkänna en dom?
- 3) Om föremålet för skadeståndstalan omfattas av tillämpningsområdet för artikel 22.2 i förordning nr 44/2001 ..., är domstolen i den medlemsstat där erkännande begärs då skyldig att pröva om villkoren i artikel 35.1 i förordningen är uppfyllda beträffande erkännandet av ett avgörande i vilket interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder förordnas?
- 4) Kan bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (*ordre public*) som införts i artikel 34.1 i förordningen tolkas så, att erkännande av ett avgörande i vilket interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder förordnas strider mot grunderna för rättsordningen i en medlemsstat om, för det första, huvudsålet till förordnandet om interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder är att det yrkade beloppet är mycket högt utan att det har gjorts någon välgrundad och motiverad beräkning och, för det andra, erkännande och verkställighet av nämnda dom kan åsamka svarandena förluster som kändanden, vilken har försatts i likvidation, inte kommer att kunna ersätta om skadeståndstalan ogillas, vilket skulle kunna påverka de ekonomiska intressena hos den stat i vilken erkännande begärs och följaktligen äventyra statens säkerhet, eftersom Republiken Lettland äger 100 procent av aktierna i Starptautiskā lidosta Rīga samt 52,6 procent av aktierna i Air Baltic?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 23 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan i huvudsak för att få klarhet i huruvida artikel 1.1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att en talan, såsom den förevarande i målet vid den nationella domstolen, som avser ersättning för skada som påstås ha uppkommit till följd av att unionens konkurrensrätt har åsidosatts omfattas av begreppet "privaträttens område" i den mening som avses i denna bestämmelse och således faller inom tillämpningsområdet för denna förordning.
- 24 Enligt fast rättspraxis är det – för att i möjligaste mån säkerställa att de rättigheter och skyldigheter som följer av förordning nr 44/2001 är lika och enhetliga för medlemsstaterna och för berörda personer – av vikt att inte tolka begreppet "privaträttens område" som en ren hänvisning till nationell rätt i endera av de berörda staterna. Detta begrepp ska anses vara självständigt samt tolkas mot bakgrund av dels förordningens mål och systematik, dels de allmänna principer som framgår av de nationella rättssystemen som helhet betraktade (se, för ett liknande resonemang, dom Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, punkt 41 och där angiven rättspraxis, dom Cartier parfums-lunettes och Axa Corporate Solutions Assurance, C-1/13, EU:C:2014:109, punkt 32 och där angiven rättspraxis, samt dom Hi Hotel HCF, C-387/12, EU:C:2014:215, punkt 24 och där angiven rättspraxis).
- 25 Eftersom förordning nr 44/2001 numera har ersatt Brysselkonventionen i förhållandena mellan medlemsstaterna, gäller domstolens tolkning av bestämmelser i konventionen även för bestämmelser i förordningen som kan anses motsvara de förstnämnda (se, för ett liknande resonemang, dom Sunico m.fl., C-49/12, EU:C:2013:545, punkt 32 och där angiven rättspraxis, samt dom Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, punkt 19 och där angiven rättspraxis).

- 26 Tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001 är, liksom tillämpningsområdet för Brysselkonventionen, begränsat till privaträttens område. För att avgöra om ett mål omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001 ska de faktorer som karakteriserar rättsförhållandet mellan parterna i målet eller som karakteriserar saken i målet undersökas (se, för ett liknande resonemang, dom Sunico m.fl., EU:C:2013:545, punkterna 33 och 35 samt där angiven rättspraxis, och dom Sapir m.fl., C-645/11, EU:C:2013:228, punkterna 32 och 34 samt där angiven rättspraxis).
- 27 Av artikel 5.3 och 5.4 i förordning nr 44/2001 framgår att förfaranden där talan avser skadestånd i princip faller inom privaträttens område och därmed omfattas av förordningens tillämpningsområde. Såsom erinras om i skäl 7 i förordningen måste tillämpningsområdet för denna täcka de väsentliga delarna av privaträtten utom vissa väl definierade delar. Uteslutningarna från tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001 utgör undantag, som i likhet med alla undantag, samt med beaktande av förordningens mål, nämligen att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom att främja den fria rörligheten, ska tolkas restriktivt.
- 28 Föremålet för den talan som flyLAL har väckt är att erhålla ersättning för skada till följd av åsidosättande av konkurrensrätten. Talan faller således inom rättsområdet för skadestånd utanför avtalsförhållanden (se, analogt, dom Sunico m.fl., EU:C:2013:545, punkt 37).
- 29 En talan, såsom den förevarande i målet vid den nationella domstolen, som syftar till att erhålla ersättning för skada till följd av åsidosättande av konkurrensrättsliga regler är följaktligen av privaträttslig karaktär.
- 30 Domstolen har visserligen bedömt att även om vissa mål mellan en myndighet och ett privaträttsligt subjekt kan omfattas av begreppet "privaträttens område", så förhåller det sig annorlunda när myndigheten utövar offentliga maktbefogenheter (dom Sapir m.fl., EU:C:2013:228, punkt 33 och där angiven rättspraxis, samt dom Sunico m.fl., EU:C:2013:545, punkt 34 och där angiven rättspraxis).
- 31 Den omständigheten att det förekommer myndighetsutövning från en av parterna i målet, på grund av att parten i fråga har utövat befogenheter som går utöver de rättsregler som är tillämpliga i förhållandet mellan enskilda, innebär att tvisten utesluts från privaträttens område enligt artikel 1.1 i förordning nr 44/2001 (se, för ett liknande resonemang, dom Apostolides, EU:C:2009:271, punkt 44 och där angiven rättspraxis).
- 32 Vad beträffar flygtrafikavgifter har domstolen bedömt att kontroll och övervakning av luftrummet är verksamhet som i grunden omfattas av sådana offentligrättsliga maktbefogenheter och som för sitt genomförande kräver att myndighetsutövning sker (se, för ett liknande resonemang, dom SAT Fluggesellschaft, C-364/92, EU:C:1994:7, punkt 28).
- 33 Domstolen har emellertid redan fastställt att tillhandahållandet av flygplatsanläggningar mot betalning av avgifter utgör verksamhet som är av ekonomisk natur (se, för ett liknande resonemang, dom Aéroports de Paris/kommissionen, C-82/01 P, EU:C:2002:617, punkt 78, samt dom Mitteldeutsche Flughafen och Flughafen Leipzig mot kommissionen, C-288/11 P, EU:C:2012:821, punkt 40 samt där angiven rättspraxis). Sådana rättsliga förhållanden omfattas därför av privaträttens område.
- 34 Med beaktande av omständigheterna i målet vid den nationella domstolen vederläggs denna slutsats varken av det förhållandet att den påstådda överträdelsen av konkurrensrätten har skett enligt lettisk lag eller att staten till 100 respektive 52,6 procent äger svarandenas bolagskapital.
- 35 Den omständigheten att Starptautiskā lidosta Rīga, vid fastställandet av flygplatsavgifternas storlek samt nedsättningarna av dessa, måste iaktta lagstiftning med allmän giltighet i Republiken Lettland saknar härvid relevans. Denna omständighet rör däremot det rättsliga förhållandet mellan denna medlemsstat och Starptautiskā lidosta Rīga, och påverkar inte det rättsliga förhållandet mellan den sistnämnda och de flygbolag som nyttjar dess tjänster.

- 36 Såsom generaladvokaten har framhållit i punkt 61 i sitt förslag till avgörande utgör inte den omständigheten att den ifrågavarande nationella lagstiftningen inte tillämpas en direkt följd av skadeståndstalan, utan på sin höjd en indirekt följd av en invändning härom.
- 37 Den lettiska staten är vidare inte part i målet vid den nationella domstolen och enbart den omständigheten att den är aktieägare i dessa enheter utgör inte en sådan situation som är jämförbar med myndighetsutövning från nämnda medlemsstat. Giltigheten av denna bedömning stärks ytterligare när dess enheter, som visserligen till större delen eller uteslutande ägs av staten, beter sig som vilken annan ekonomisk aktör, oavsett om det rör sig om en fysisk eller juridisk person, med verksamhet inom en viss marknad. Talan avser således inte handlanden eller förfaranden som förutsätter myndighetsutövning från en av parterna i målet, utan handlingar som utförts av enskilda (se, för ett liknande resonemang, dom *Apostolides*, EU:C:2009:271, punkt 45).
- 38 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 1.1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att en talan, såsom den i målet vid den nationella domstolen, som avser ersättning för skada som påstås ha uppkommit till följd av att unionens konkurrensrätt har åsidosatts omfattas av begreppet "privaträttens område" i den mening som avses i denna bestämmelse och faller således inom tillämpningsområdet för denna förordning.

Den andra och den tredje frågan

- 39 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den tredje frågan, som ska prövas tillsammans, i huvudsak för att få klarhet i huruvida artikel 22.2 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att en talan, såsom den förevarande i målet vid den nationella domstolen, som avser ersättning för skada som påstås ha uppkommit till följd av att unionens konkurrensrätt har åsidosatts, utgör ett förfarande som avser giltigheten av bolagsorgans beslut i den mening som avses i denna bestämmelse. Om denna fråga besvaras jakande önskar den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida bestämmelserna i artikel 22.2 jämförda med artikel 35 i förordningen, när ett mål har anhängiggjorts vid en annan domstol än den som är behörig enligt artikel 22.2, utgör hinder för erkännande av ett avgörande från denna andra domstol varigenom interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder förordnas.
- 40 Vad beträffar artikel 22.2 i förordning nr 44/2001 har domstolen redan fått tillfälle att klargöra att dess tillämpningsområde endast omfattar de mål i vilka en part bestrider giltigheten av beslut som har fattats av bolagsorgan, med åberopande av tillämplig bolagsrätt eller bestämmelser i bolagsordningen angående bolagsorganens verksamhet (dom *Hassett och Doherty*, C-372/07, EU:C:2008:534, punkt 26).
- 41 Talan i det nationella målet syftar, såsom framgår av svaret på den första frågan, till att erhålla ersättning för skada som påstås ha uppkommit till följd av att unionens konkurrensrätt har åsidosatts och inte giltighet, ogiltighet eller upplösning av bolag eller andra juridiska personer eller giltighet av beslut av deras organ, i den mening som avses i artikel 22.2 i förordningen.
- 42 Den första delen av den andra och den tredje frågan ska således besvaras enligt följande. Artikel 22.2 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att en talan, såsom den förevarande i målet vid den nationella domstolen, som avser ersättning för skada som påstås ha uppkommit till följd av att unionens konkurrensrätt har åsidosatts, inte utgör ett förfarande som avser giltigheten av bolagsorgans beslut i den mening som avses i denna bestämmelse.
- 43 Med hänsyn till svaret på den första delen av den andra och den tredje frågan saknas anledning att besvara den andra delen av dessa frågor avseende artikel 35.1 i förordningen.

Den fjärde frågan

- 44 Den hänskjutande domstolen har ställt den fjärde frågan i huvudsak för att få klarhet i huruvida artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att den omständigheten att metoden för att beräkna de belopp som omfattas av de interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder, vilka förordnas genom det avgörande vars erkännande och verkställighet begärs, inte har motiverats eller den omständigheten att allvarliga ekonomiska konsekvenser har åberopats, innebär att grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande har överträtts, vilket medför att erkännande och verkställighet kan vägras i denna medlemsstat av ett sådant avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat.
- 45 Domstolen erinrar inledningsvis om att, såsom framgår av skälen 16 och 17 i förordning nr 44/2001, vilar bestämmelserna om erkännande och verkställighet i denna förordning på ett ömsesidigt förtroende mellan de rättsvårdande myndigheterna i Europeiska unionen. Ett sådant förtroende förutsätter inte enbart att de domar som har meddelats i en medlemsstat erkänns automatiskt i en annan medlemsstat, utan även att förfarandet för att göra en dom verkställbar i en annan medlemsstat är snabbt och effektivt. Enligt ordalydelsen i skäl 17 i förordningen ska ett sådant förfarande endast innefatta en enkel formell kontroll av de handlingar som krävs för att verkställighet ska beviljas i den medlemsstat där domen görs gällande (se, för ett liknande resonemang, dom Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, punkterna 27 och 28).
- 46 Enligt artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 får en dom vidare inte erkännas om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande. De skäl för att vägra erkännande som kan åberopas anges uttryckligen i artiklarna 34 och 35 i förordningen. Denna förteckning, vars innehåll ska tolkas restriktivt, är uttömmande (se, för ett liknande resonemang, dom Apostolides, EU:C:2009:271, punkt 55 och där angiven rättspraxis, samt dom Prism Investments, EU:C:2011:653, punkt 33).
- 47 Det följer slutligen av fast rättspraxis att även om det i princip står medlemsstaterna fritt att, med stöd av förbehållet i artikel 34.1 i förordning nr 44/2001, i enlighet med sina nationella värderingar bestämma vilka krav som grunderna för rättsordningen ställer, omfattas gränserna för begreppet *ordre public* av tolkningen av förordning nr 44/2001. Det ankommer således inte på domstolen att definiera vad som utgör *ordre public* i en medlemsstat, utan snarare att kontrollera gränserna inom vilka en domstol i en medlemsstat kan tillämpa detta begrepp för att inte erkänna en dom från en annan medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom Krombach, C-7/98, EU:C:2000:164, punkterna 22 och 23, samt dom Renault, C-38/98, EU:C:2000:225, punkterna 27 och 28).
- 48 Genom att omprövning i sak av en utländsk dom inte är tillåten föreskrivs, i artiklarna 36 och 45.2 i förordning nr 44/2001, ett förbud för domstolen i den stat där domen görs gällande att vägra erkänna eller verkställa denna dom av det enda skälet att den rättsregel som har tillämpats av domstolen i ursprungsstaten skiljer sig från den bestämmelse som skulle ha tillämpats av domstolen i den stat där domen görs gällande, om målet hade anhängiggjorts där. Inte heller kan domstolen i den stat där domen görs gällande kontrollera om domstolen i ursprungsstaten har gjort en riktig rättslig bedömning och en riktig bedömning av de faktiska omständigheterna (se dom Apostolides, EU:C:2009:271, punkt 58 och där angiven rättspraxis).
- 49 En tillämpning av bestämmelsen om *ordre public* i artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 kommer i fråga endast i det fall då erkännande eller verkställande av den dom som har meddelats i en annan medlemsstat på ett icke godtagbart sätt skulle innebära en konflikt med rättsordningen i den stat där domen görs gällande, genom att kränka en grundläggande princip. För att inte förbudet mot en omprövning i sak av den utländska domen ska åsidosättas måste kränkningen innebära ett uppenbart åsidosättande av en rättsregel som anses vara av grundläggande betydelse i rättsordningen i den stat där domen görs gällande eller av en rättighet som anses vara en grundläggande rättighet i denna rättsordning (se dom Apostolides, EU:C:2009:271, punkt 59 och där angiven rättspraxis).

- 50 I förevarande fall frågar sig den hänskjutande domstolen vilken betydelse som bör tillmätas en bristfällig motivering av metoden för att beräkna de belopp som omfattas av de interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder vilka förordnas genom det avgörande vars erkännande och verkställighet begärs. Den hänskjutande domstolen undrar vidare vilken betydelse storleken på dessa belopp bör tillmätas.
- 51 Vad i första hand beträffar bristfällig motivering har domstolen slagit fast att rätten till en rättvis rättegång kräver att ett domstolsavgörande innehåller en motivering, för att svaranden ska kunna förstå skälen till att domstolen har dömt till dennes nackdel samt på ett ändamålsenligt och effektivt sätt kunna föra talan mot ett sådant avgörande (dom Trade Agency, C-619/10, EU:C:2012:531, punkt 53 och där angiven rättspraxis).
- 52 Motiveringsskyldigheten kan vara olika omfattande beroende på vilken typ av domstolsavgörande det är fråga om. Skyldighetens omfattning måste därför prövas med hänsyn till det aktuella förfarandet i sin helhet och samtliga relevanta omständigheter samt med beaktande av de processrättsliga skyddsregler som gäller för det aktuella avgörandet, för att det ska kunna fastställas huruvida dessa regler ger berörda personer en möjlighet att på ett ändamålsenligt och effektivt sätt föra talan mot avgörandet (se, för ett liknande resonemang, dom Trade Agency, EU:C:2012:531, punkt 60 och där angiven rättspraxis).
- 53 I förevarande fall framgår det av samtliga uppgifter som domstolen har tillgång till att motiveringen inte är bristfällig, eftersom det är möjligt att följa det resonemang som har lett till fastställandet av ifrågasatt belopp. Berörda parter hade vidare möjlighet att överklaga ett sådant avgörande och de har även gjort bruk av denna möjlighet.
- 54 De principer som är grundläggande för en rättvis rättegång har således efterlevts och grunderna för rättsordningen kan därför inte anses ha överträtts.
- 55 Vad i andra hand beträffar betydelsen av storleken på de belopp som omfattas av de interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder vilka förordnas genom domen vars erkännande och verkställighet begärs, erinrar domstolen om att begreppet *ordre public*, såsom anges i punkt 49 i denna dom, har till syfte att hindra ett uppenbart åsidosättande av en rättsregel som anses vara av grundläggande betydelse i rättsordningen i den stat där domen görs gällande eller av en rättighet som anses vara en grundläggande rättighet i denna rättsordning.
- 56 Såsom generaladvokaten har framfört i punkterna 84 och 85 i sitt förslag till avgörande är ändamålet med begreppet *ordre public*, i den mening som avses i artikel 34.1 i förordning nr 44/2001, att skydda rättsliga intressen som kommer till uttryck i en rättsregel och inte rent ekonomiska intressen. Detta gäller även, såsom erinras om i punkt 37 i denna dom, när innehavaren av offentliga maktbefogenheter uppträder som marknadsaktör, i förevarande fall i egenskap av aktieägare, och utsätter sig för risken att lida vissa förluster.
- 57 Det framgår av de yttranden som har ingetts till domstolen att de ekonomiska konsekvenserna av de potentiella förlusterna redan har varit föremål för debatt i litauisk domstol. Såsom Europeiska kommissionen har påpekat innebär vidare inte de interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder som är i fråga i det nationella målet att ett belopp ska betalas, utan enbart att svarandenas tillgångar ska övervakas.
- 58 Enbart den omständigheten att allvarliga ekonomiska konsekvenser har åberopats innebär inte att grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande har överträtts i den mening som avses i artikel 34.1 i förordning nr 44/2001.
- 59 Av det anförda följer att artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att när det är möjligt att följa det resonemang som har lett till fastställandet av belopp som omfattas av interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder vilka förordnats genom ett avgörande vars erkännande och verkställighet begärs,

och det fanns möjlighet att överklaga detta avgörande, och svarandena har gjort bruk av denna möjlighet, för att ifrågasätta metoden för att beräkna ifrågavarande belopp, innebär varken denna beräkningsmetod eller åberopandet av allvarliga ekonomiska konsekvenser i sig att grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där avgörandet görs gällande har överträtts, vilket annars skulle medföra att erkännande och verkställighet kunde vägras i denna medlemsstat av ett sådant avgörande som meddelats i en annan medlemsstat.

Rättegångskostnader

- 60 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

- 1) Artikel 1.1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ska tolkas så, att en talan, såsom den förevarande i målet vid den nationella domstolen, som avser ersättning för skada som påstås ha uppkommit till följd av att unionens konkurrensrätt har åsidosatts omfattas av begreppet ”privaträttens område” i den mening som avses i denna bestämmelse och således faller inom tillämpningsområdet för denna förordning.
- 2) Artikel 22.2 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att en talan, såsom den förevarande i målet vid den nationella domstolen, som avser ersättning för skada som påstås ha uppkommit till följd av att unionens konkurrensrätt har åsidosatts, inte utgör ett förfarande som avser giltigheten av bolagsorgans beslut i den mening som avses i denna bestämmelse.
- 3) Artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att när det är möjligt att följa det resonemang som har lett till fastställandet av belopp som omfattas av interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder vilka förordnats genom ett avgörande vars erkännande och verkställighet begärs, och det fanns möjlighet att överklaga detta avgörande, och svarandena har gjort bruk av denna möjlighet, för att ifrågasätta metoden för att beräkna ifrågavarande belopp, innebär varken denna beräkningsmetod eller åberopandet av allvarliga ekonomiska konsekvenser i sig att grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där avgörandet görs gällande har överträtts, vilket annars skulle medföra att erkännande och verkställighet kunde vägras i denna medlemsstat av ett sådant avgörande som meddelats i en annan medlemsstat.

Underskrifter